

gjort i forskjellige Lande, og lad mig tilføje, at man har indhentet sine Erfaringer om disse nye Skibe og navnlig om Monitorerne fra Amerika. Skade, at Amerika ligge skal saa langt herfra med Hensyn til Erfaringer! Jeg er bange for, at vore amerikanske Erfaringer endnu ere temmelig usikre til at bygge Resultater paa; thi hvad man gjorde i Amerika, er gjort under aldeles extraordinære Forhold, hvor det gjaldt om at hjælpe sig saa hurtigt som muligt, og som man bedst kunde, og Erfaringen er derhos ikke forplantet fra Amerika til Europa af kyndige og indsigtfulde europæiske Mænd og, lad mig sige, Søofficerer. Saavidt jeg veed, har ifølge naturlige politiske Forhold ikke en eneste dygtig europæisk Søofficer deeltaget i den nordamerikanske Søkrig; og saaledes kunnet berette, hvad der af Søofficerer var erfaret. Altsaa, man har henstillet, at man vilde bygge Monitorer, og man har dertil søiet et bestemt Dybgaende, hvilket imidlertid ingenlunde, absolut førte til Monitor-systemet; thi, som det senere blev udviklet, skulde det omtalte 12 Fods Dybgaende ikke være en absolut Grænse; det kunde ogsaa være 13, maaskee 14 Fod og ogsaa lidt mindre; men dette er netop Maalet for de Skibe, som nu senest ere byggede, navnlig for „Lindormen“ og det Skib, som nylig har faaet Navnet „Gorm“, men ikke for Monitorer. Man har talt om Skibe, som kunne forsvare vore Kyster og slutte sig til Landforsvaret, og som skulle kunne komme ind og nyde Beskyttelse i vore mindre Sunde og i Havnene ved Storebelt og andre Steder. Jeg kan ikke gaae ind herpaa; thi vel føler jeg mig ikke særlig kyndig i disse Spørgsmaal, men jeg har ifølge min Pligt som Landsstingsmand tænkt nok over Spørgsmaalet til at see, at der ikke er fremsført tilfredsstillende Grunde i saa Henseende. Hvad hører der til et saadant Kystforsvar og til Forsvar af de Sunde, hvorved de danske Landsdele ere adskilte, navnlig af Storebelt? Man taler om Skibe, der kunne gaae ind paa Grunde med 12 Fod Vand, og som kunne finde Plads f. Ex. i Havnene ved Storebelt, i Nyborg og Korsør Havne. Dermed er nu det Spørgsmaal at gjøre Skulle disse Skibe stationeres der, eller hvorledes skulle

disse Skibe være beklafne for; naar Krig er udbrudt, at kunne komme derhen, og hvorledes skulle de saa finde Beskyttelse i disse Havne? Det er ikke nok for, at et saadant Skib kan undgaae et større Skib, at dette paa Grund af sit Dybgaende ikke kan komme ind i Havnen; nei, det kommer naturligvis an paa, at det større forfølgende Skib ikke alene ikke kan komme ind i Havnen, men at det tillige ikke kan komme Havnen saa nær, at det kan beskyde det lille Skib i Havnen. Det kan ikke nytte, at et lille Skib kan løbe ind i Nyborg Havn, hvis et fjendeligt Skib kan lægge sig saa nær derved, at det kan beskyde det og endogsaa tilintetgjøre det. Der er mange Spørgsmaal, der staae i Forbindelse hermed. Det er altsaa det, der forekommer mig og mange Andre utilfredsstillende, at man ved anden Behandling af Finantslovsforlaget fremtraadte med Noget, man kaldte en Systemforandring, men som var saa lidt udviklet. Var det en virkelig Systemforandring, og var den heldig, saa burde den være fremkommen i en anden Skikkelse, maaskee udenfor Finantslovsforlaget, men i ethvert Tilfælde burde den være kommen frem ved Finantslovsforlagets første Forelæggelse, ledsaget med Tegninger og Overslag over de Skibe, man tænkte sig, og med et derpaa grundet bestemt Forlangende. Nu fik man derimod vedtaget en Bevilling af den aldeles ubestemte Charakter, som ligger i Ordene „mindre Panserskibe“, uden at det er givet, hvilken Grad af Lidenhed der tænkes paa, eller af hvilken Construction de skulde være. Man gif da til 3die Behandling af Finantsloven i det andet Thing, og da antog Sagen atter en anden Skikkelse, idet der da fra Marineministeren fremkom visse Tillempeelser af tidligere brugte Udtryk, hvorved det blev antydet, at man ikke tænkte sig Forandringen saa radical. Det var ikke Monitor-systemet, man urgerede, der kunde ligge mange Panserskibe mellem det store Panserskib, man opgav, og Monitorerne, og man kunde vælge et Skib, omtrent som man vilde; men saa fremkom der tillige, hvad der, saavidt jeg har kunnet see, slet ikke var kommet frem ved 2den Behandling, et Forlangende om et specielt, meget lille Skib og af